

LÄNSSTYRELSEN
Värmlands län
Planeringsavdelningen
Byrådirektör P Åhgren

BESLUT

1976-06-19 11.1211-633-78

Reservatsbildning för Kärrholmen, Karlstads kommun

Beskrivning av reservatet

Reservatets benämning: Kärrholmen
Kommun: Karlstad
Socken: Ö Fågelvik
Fastighet: Kärrholmen 1.1
Lägesbeskrivning: I Vänern mellan Jäverön och Arnön, ca 1 mil sydost om centralorten.
Gränser. Överensstämmer med fastighetsgränser.
Areal: Ca 60 hektar
Naturvårdsförvaltare: Skogsvårdsstyrelsen i samråd med Karlstads kommun
Markägare: Karlstads kommun

Grund för beslutet

Kärrholmen utgör en del av Vänerskärgården. Området har goda naturhamnar och attraktiv friluftsmiljö. Området har starkt varierande naturförhållanden och avsnitt med speciell betydelse för växt- och djurliv.

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen Kärrholmen som naturreservat.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande området.

A. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt i någon form.
2. anordna upplag av något slag annat än i samband med skogsavverkning och reservatets skötsel.
3. uppföra byggnad eller fast anordning annat än enligt skötselplan.
4. utföra avverkning, röjning eller annat ingrepp i vegetationen annat än i enlighet med skötselplan.

Utan tillstånd av länsstyrelsen är det förbjudet att

5. tillbygga eller på annat sätt väsentligen ändra befintlig byggnad.
6. dra fram ledning.

Ovan nämnda föreskrifter må ej utgöra hinder för uppförande av anläggningar och andra företag som avser att betjäna allmänhetens friluftsliv i enlighet med reservatets syfte och fastställd skötselplan.

Jakt skall bedrivas i överensstämmelse med god jaktvård. Vid behov skall riktlinjer för jaktens bedrivande uppdragas i samråd mellan förvaltaren, jakträttsinnehavare och Värmlands jaktvårdsförbund. Sådana riktlinjer skall utformas på så sätt att kollisioner mellan jaktutövning och allmänhetens friluftsliv undviks.

Föreskrifterna nedan under punkt C gällande allmänhet gäller även markägare och innehavare av särskild rätt i den mån pågående markanvändning därigenom inte avsevärt försvåras.

B. Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

Markägaren och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att de åtgärder vidtas inom reservatet som framgår av till detta beslut fogad skötselplan.

C. Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. skada fast naturföremål eller ytbildning,
2. gräva upp växter,
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,

- 4. störa djurlivet genom närgången fotografering av fågelbo eller motsvarande,
- 5. medföra ej kopplad hund eller annat lösgående husdjur,
- 6. göra upp eld annat än på anvisad och särskilt iordningställd plats,
- 7. framföra terränggående motordrivet fordon,
- 8. under längre tid än två dygn tälta, förtöja eller på annat sätt ockupera strandområde,
- 9. på störande sätt använda radio, bandspelare e d

Vetenskapliga eller andra undersökningar skall utföras i samråd med reservatsförvaltningen.

D. Bestämmelser jämlikt 9 § naturvårdsförordningen om skötselplan m m

- a) Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vården av reservatet genom att fastställa bifogade plan.
- b) Reservatet skall utmärkas i enlighet med av statens naturvårdsverk utfärdade anvisningar.
- c) Naturvårdsförvaltare är skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län.
- d) Samråd skall ske med Karlstads kommun och länets skötselråd.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, jordbruksdepartementet, se bilaga (formulär 3).

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsstyrelsens styrelse fattat beslut, har förutom föredraganden, byrådirektör Åhgren, även deltagit länsråd Hammarskjöld, naturvårdsdirektör Wirén och tf länsantikvarien samt företrädare för planenheten, lantmäterienheten och juridiska enheten. I styrelsens beslut deltog landshövding Bengt Norling, ledamöterna Arvid Eskel, Arne Hult, Edgar Johansson, Sune Johansson, Bertil Jonasson, Helmer Karlsson, K A Karlsson, Göthe Knutson, Carl Nilson, Elvy Nilsson, Sven Nilsson, Henry Stjernborg och Nils Wallander.

Bilagor:

Karta
Besvärshänvisning
Skötselplan

Kopia till:

Kommunfullmäktige i Karlstads kommun /rek mb/
Statens planverk
Statens naturvårdsverk
FBM
Byggnadsnämnden i Karlstads kommun
Lantbruksnämnden
Skogsvårdsstyrelsen
Vägförvaltningen
Lantmäterienheten
Planenheten
Naturvårdsenheten
Naturvårdsrådets ledamöter
Naturvårdsregistret

Skötselplan för naturreservatet Kärrholmen

1. Allmän beskrivning samt målsättning för skötseln

1.1 Allmän beskrivning

1.1.1 Data

Avsatt: 1978 i samband med fastställelse av denna plan
Areal: Ca 60 hektar
Kommun: Karlstad
Läge: I Vänern mellan Jäverön och Arnön ca 1 mil sydost om centralorten.
Topografiskt kartblad 10 D NO
Ekonomiska kartbladen 10 D 6 f och 10 D 6 g.
Markägare: Karlstads kommun
Syfte med avsättningen: Att skydda och vårda en naturmiljö av betydelse såväl för växt- och djurliv som för rörligt friluftsliv.

1.1.2 Naturförhållanden

Kärrholmen kan förenklat beskrivas som en stor triangel där de markerade spetsarna är speciellt intressanta ur naturvårdssynpunkt.

De två uddarna ("triangelspetsarna") i norr erbjuder goda naturhamnar. Den södra udden är mycket svår att angöra på grund av steniga stränder och bottenar samt på grund av det exponerade läget i förhållande till förhärskande vindar. Även övriga stränder i sydväst och sydöst medger endast begränsade möjligheter för angöring med båt. Däremot har speciellt den västra sidan attraktiva solklippor. Den södra udden täcks huvudsakligen av en mager hållmarkstallskog medan de två norra uppvisar en mer varierande vegetation. Detta gäller i speciellt hög grad den nordvästra udden med relativt grovstammiga lövskogsbestånd, smala kärrpartier, torrare ängspartier samt magra hållmarker med knotig tall.

Kärrområden finns även vid basen av den nordöstra udden. Här har dikning, förmodligen i odlingssyfte, tidigare skett. I anslutning till kärrområdet ligger här även gamla åkermarker vilka bär en frodig granskog (som gallrats 1977).

I det gamla odlingsområdets norra kant ligger en liten stuga på en tomtplats omsluten av en hög stengärdesgård. Huset står öppet (för allmänheten). Den norra stranden - mellan uddarna -är relativt låglänt och bär en bård av tät lövskog där klibbal dominerar. Omfattande vassfält breder ut sig i viken norr om ön.

Vegetationsklädda strandvallar förekommer lite varstans på ön. En kort men väl markerad moränrygg med nord-sydlig sträckning uppträder på den nordvästra ön.

1.1.3 Kommunikationer

Området nås endast med båt. Avståndet från Karlstad (Kannikenäset) är drygt 1 mil.

1.1.4 Serviceanordningar

Enkel stuga i öns nordöstra del står öppen för allmänheten. I övrigt saknas för närvarande serviceanordningar.

1.1.5 Föreskrifter

Jämför bifogat beslut.

2. Dispositions- och skötselplan

2.1 Allmän målsättning för mark- och vegetationsvård

Den allmänna målsättningen skall vara att med enkla serviceanordningar underlätta för rörligt friluftsliv samtidigt som nedskräpning, slitage och störningar på växt- och djurliv undviks.

2.2 Principer för disposition av mark samt åtgärder av allmän karaktär.

2.2.1 Inom Kärrholmens centrala delar skall normalt skogsbruk bedrivas. Hänsyn till naturmiljön iakttages i enlighet med allmänt gällande regler.

På uddar och strandzoner enligt bifogad karta skall skogsbestånden lämnas i huvudsak orörda och utvecklas till "urskogar".

2.2.2 Jakt- och viltvård

Jakten påverkas ej direkt av reservatsbildningen. Dock bör nära samråd ske mellan jakträttsinnehavaren och reservatsförvaltaren så att viltvårdsambitioner och allmänna naturvårdsaspekter kan kombineras i konkreta åtgärder.

2.2.3 Fiske berörs ej av reservatsbildningen.

2.2.4 Disposition och skötsel av byggnader.

Befintlig stuga skall stå öppen för besökande allmänhet. Städning av stugan skall ingå i tillsynsmannens uppgift. Eventuell upprustning av byggnaden sker i samarbete mellan reservatsförvaltaren och markägaren.

2.2.5 Tillsyn

Reservatsförvaltningen skall under sommarsäsong utöva regelbunden tillsyn. Intensiteten i detta arbete omprövas årligen eftersom ökat antal besök och därmed ökad belastning på ön kan påräknas. Speciell tillsyn under häckningsperiod kan bli aktuell. Tillsynen samordnas med motsvarande uppgifter för andra delar av Vänerskärgården.

2.2.6 Renhållning

Avtal upprättas mellan skogsvårdsstyrelsen och Karlstads kommun om hur renhållningen praktiskt skall ske. Arbetet samordnas med tillsynen. Iordningställda toaletter skall regelbundet städas av tillsynsman. Kostnaderna för löpande arbete med renhållning bekostas av kommunen.

2.2.7Dokumentation av naturförhållandena skall ske genom detaljinventeringar. Årlig rapport om fågellivet sammanställs i samarbete med ornitologisk expertis.

Slitage kring angöringsplatserna (i norr) studeras årligen bl a genom årlig fotodokumentation.

2.3 Detaljb beskrivning och detaljåtgärder

Delområde 1

Beskrivning: God naturhamn. Goda djupförhållanden och skyddat läge i förhållande till förhärskande vindar. Klippudde med innanför liggande bergbundna marker och gles heterogen vegetation.

Målsättning: Tilläggsplats med enkla anordningar.

Åtgärder: Angöringsringar, städning av sopor och brasrester. Eldstad med vedförråd iordningställes. Informationstavla med "trivselregler" m m. Toalett uppsattes (senare under femårsperioden). Begränsad röjning i ”vegetationsrum”.

Delområde 2

Beskrivning: Relativ hög udde med hållmarker och gammal knotig tallskog. Attraktiv vistelsemiljö. Udden är exponerad för vågor och vind.

Målsättning: Attraktiv vistelsemiljö för rörligt friluftsliv. Skogen lämnas orörd att utvecklas till "urskog". Vindfällena eller skadade träd som försvårar vistelsen i själva strandzonen borttages dock.

Åtgärder: Återkommande städning.

Delområde 3

Beskrivning: Lövskogsområde med varierande markförhållanden. Stor del av området utgöres av alkärr. Däremellan förekommer ryggar av torrare mark. Området torde tidigare ha utnyttjats för bete. Speciellt i östra delen finns gräs- och örtrika marker under grova björkar som antyder den tidigare markanvändningen. Ett rikt inslag av grova aspar finns. Tätningar av granunderväxt förekommer liksom buskage i kanterna mot kärrpartierna. I sydöstra delen går ett gammalt dike ut i viken. I norr finns en markerad udde som utgör fortsättningen på en kort moränrygg i nord-sydlig sträckning. Från denna udde sträcker sig österut till delområde nr 7 en låglänt strandzon med tät lövskog (= delområde 8).

Målsättning: Området lämnas i huvudsak orört med tanke på det djurliv (fågelliv) som kan utvecklas i denna miljö. Eventuellt kan en begränsad yta i östra kanten (max 1/4 hektar) hållas öppet av estetiska skäl.

Åtgärder: Röjning och markering av stig mot östra udden. Begränsad röjning enligt ovan i "hagmarksdelen" i anslutning till stigen.

Delområde 4

Beskrivning: Hållmark med gles, knotig tallskog. Stränderna relativt svåra att angöra.

Målsättning: Vistelseytor för rörligt friluftsliv. Området bör ses som komplement till nr 1, 2, 7 och 10 och några speciella åtgärder för att locka besökare bör inte ske.

Åtgärder: Återkommande städning.

Delområde 5

Beskrivning: Långt utskjutande, relativt hög udde med övervägande magra marker och hållmarkstallskog. I den branta västra sluttningen finns rikare inslag av gran och lövträd. I den nordöstra delen finns en "hylla" med sandsediment mellan bergryggen och vattnet. Steniga - blockrika stränder som praktiskt taget omöjliggör landstigning.

Målsättning: Lämnas helt orört med hänsyn till djurliv och landskapsbild.

Åtgärder: -

Delområde 6

Beskrivning: Heterogent område med kärr och lundvegetation i sydväst, sankstränder, magra hållmarker samt svackor med frodigare barrträdsbestånd.

Målsättning: Lämnas orört med hänsyn till växt- och djurliv.

Åtgärder: -

Delområde 7

Beskrivning: Attraktiva klippstränder med glest tallbestånd, God naturhamn.

Målsättning: Tilläggsplats med enkla serviceanordningar. Större satsning än för delområde 1 bör här t v ske.

Åtgärder: Städning. Angöringsringar. Borttagning av vass. Eldstad med vedförråd. Toalett, sittgrupp(er), informationstavla.

Delområde 8

Beskrivning: Låglänt strandzon med tätt lövskogsbestånd där klibbal dominerar.

Målsättning: Lämnas orört med tanke på växt- och djurliv.

Åtgärder: -

Delområde 9

Beskrivning: Varierande skogsbestånd på relativt goda marker. Beståndsdata enligt vidstående karta. Skogsmarkeringar genomfördes under augusti 1977. Virket lades i upplag vid nordöstra udden för bogsering till fabriken i Skoghall. Den nordöstra tredjedelen av området utgöres av gamla odlingsmarker. I de centrala partierna finns en hel del strandvallar.

Målsättning: Fortsatt skogsbruk.

Åtgärder: Från reservatsförvaltarens sida inga åtgärder utöver rensning och markering av stig.

Delområde 10

Beskrivning: Liten tomtplats med liten enkel byggnad. Huset är i gott skick och står öppet för allmänheten. Tomtplatsen omges av en kraftig stengärdesgård som tillsammans med en kraftig ek ger området en attraktiv prägel. Högt gräs, brännässlor och en begynnande igenväxning påverkar dock intrycket.

Målsättning: Rastplats för besökande allmänhet.

Åtgärder: Röjning, städning och slätter av tomtområdet. Inne i byggnaden lämnas på lämpligt sätt information om naturförhållanden och bestämmelser för Kärrholmen samt hela Vänerskärgården.

3. Plan för anläggning, disposition och skötsel av anordningar för besökare

3.1 Allmänt

Anordningarna skall inte ges någon större omfattning eller tillåtas dominera området. De skall diskret inpassas i naturmiljön.

3.2 Friluftsanordningar

3.2.1 Angöringsplats ordnas i första hand vid öns nordöstra udde samt vid den nordvästra udden.

3.2.2 Strövstig ordnas mellan nordöstra och nordvästra uddarna i huvudsak enligt markering på bifogad karta. Stigen skall passera tomtplatsen (delområde nr 10), några markerade strandvallar och någon högt belägen del av ön.

I övriga delar av ön bör mer omfattande besök undvikas med hänsyn till djurlivet.

3.2.3 Toaletter och sopkärl ordnas på de två norra uddarna i den utsträckning besöksförhållandena motiverar.

3.3 Information

3.3.1 Informationstavla uppsättes vid de två angöringsplatserna. Enkel form av utställning ordnas i huset (delområde nr 10).

3.3.2 Folder för Vänerskärgården inklusive Kärrholmen framställs.

3.3.3 Vägvisning och stigmarkering utföres enligt svensk standard och statens naturvårdsverks anvisningar.

3.3.4 Via båtorganisationer sprids information om de "trivselregler och bestämmelser som gäller för skärgården samt naturförhållanden av intresse för besökare.

Bilagor

Karta i skala 1:10 000 Ekonomisk flerårsplan